

NA PRELOMNICI NAŠEGA REVOLUCIONAR- NEGA RAZVOJA

LETOSNJI dogodki, zlasti v drugi polovici leta, so obeležili začetek nove etape v našem revolucionarnem razvoju. Ta začetek je bil velika prelomnica, ki jo po naravi in vsebini lahko primerjamo s podobnimi prelomnicami v naši revolucionarni preteklosti, kot so bile: začetek revolucije, odpor informbiroju, začetek samoupravljanja itd. Ko to pravimo, se zavedamo, da morda tu in tam pretiravamo, toda tega ne delamo kar tako, ampak namerno, z vso odgovornostjo in brez slehernega dramatiziranja. Kajti tisto, kar napoveduje to prelomnico in tisto, kar delamo v tej smeri, v celoti potrjuje to predpostavko.

Za kaj namreč gre?

Gre za spremembe v političnem in ekonomskem sistemu ter v odnosih med narodi in narodnostmi Jugoslavije.

Spremembe v političnem sistemu je napovedal tovariš Tito na sestanku z zagrebškim političnim aktivom, ko je izjavil, da bo predlagal, naj namesto predsednika republike uvedemo predsedstvo. Njegov predlog je naletel na veliko zanimanje v državi in svetu. O njem so razpravljale skoraj vse družbenopolitične organizacije naše države in domala vse institucije. To idejo je obdelalo predsedstvo ZKJ, v podrobnostih pa jo je razčlenil tovariš Kardelj. O njej so govorili tudi na prvi seji konference ZKJ.

Kaj pravzaprav je Titov predlog?

To je nova federacija. Torej nova skupnost, ki bo temeljila na avnojskih sklepih, v njih pa je rečeno, da bo vsak narod, vsaka narodnost imela možnost izražati svojo individualnost in v enaki meri odgovarjati za socialistično skupnost.

To pomeni, da ne bomo več imeli države nad državami, niti naroda nad narodi, kakor je bila to sedanja federacija. Nasprotno, imeli bomo socialistično skupnost, ki bo v dogovoru z republikami in v njihovem imenu izvajala skupne zadeve, za to pa bodo skrbeli seveda predsedstvo, zvezna skupščina ter drugi zvezni izvršni in zakonodajni organi, v katere bodo prav tako izvoljeni predstavniki republik in pokrajin. Federacija bo torej obdržala splošne stvari na zakonodajnem in izvršnem področju, vse druge funkcije pa bodo prešle na republike.

Kaj to pomeni z drugimi besedami?

To pomeni, da so tudi na področju federacije na pohodu velike spremembe, ki pa nikakor ne prekinjajo kontinuitete v našem revolucionarnem razvoju. Nasprotno. Samo uresničujoče razne ideje, ki so vzkli v revoluciji in se iz objektivnih razlogov doslej niso mogle razviti. Gre namreč za samoupravno graditev naše federacije, za katero ne bo odgovarjala sama pred seboj, ampak bodo zanjo v prvi

vrsti odgovorne republike in pokrajine. Ta odgovornost pa postavlja republike v nov položaj, iz katerega izhaja odgovornost do lastne državnosti in naroda ter do socialistične skupnosti.

Kaj je temu sledilo?

V prvi vrsti velika neučinkovitost zveznih organov, predvsem zveznega izvršnega sveta, nadalje razni fetiši in absolutiziranja, kot tudi premajhna angažiranost republik.

Kaj mislijo o tem slovenski komunisti?

Predvsem je vse to zgodovinsko pogojeno. To je nova revolucionarna etapa, v kateri moramo spremeniti nekatere poglede in institucije. O tem so govorili na VI. kongresu. Resolucija tega kongresa poudarja, da moramo demonstirati staro federacijo in postaviti novo samoupravno skupnost jugoslovanskih narodov. Beseda o tem je tekla tudi na VIII. seji CK ZK Slovenije in na I. konferenci Zveze komunistov Slovenije. O predlaganih spremembah je bila tudi posebna seja CK — sedemnajsta. Na vseh teh sestankih so, tako kot še na mnogih drugih, ki so bili v raznih družbenopolitičnih organizacijah in institucijah, poudarili, da velja samoupravno skupnost jugoslovanskih narodov in narodnosti graditi na samoupravni osnovi, torej tako, da se uveljavi delovni človek, da se občuti njegova kar največja angažiranost v združenem delu in na vseh drugih področjih in dejavnostih. Z drugimi besedami to pomeni, da se zožuje manevrski prostor države, torej etatizem, namesto tega pa naj dogovori in sporazumi omogočijo »čiste račune«. Čisti računi podirajo namreč etatizem na zvezni in drugih ravneh.

Kakšen politični sistem želimo?

Takšnega, ki bo omogočil kar največje izražanje državnosti republik, s tem pa tako federacijo, ki bo močnejša in bolj vsestranska od dosedanje.

Kaj je bilo glede tega narejenega?

Kar precej. Ustavne komisije pri federaciji in v republikah se že dalj časa ukvarjajo s predlaganimi spremembami in iščejo najustreznejše formulacije za predsedstvo SFRJ in druge organe kot tudi za politični sistem. V mnogih pogledih obstajajo razlike in različice v obravnavanju in oblikovanju teh organov in njihovih pristojnosti. Vendar to ne sme pomeniti, da te razlike ne bodo odstranjene. Narobe.

Kdaj se bodo zgodile te spremembe?

Na to je težko odgovoriti. Toda prepričani smo, da bo prihodnje leto v tej smeri zelo izpolnjeno z aktivnostjo in spremembami.

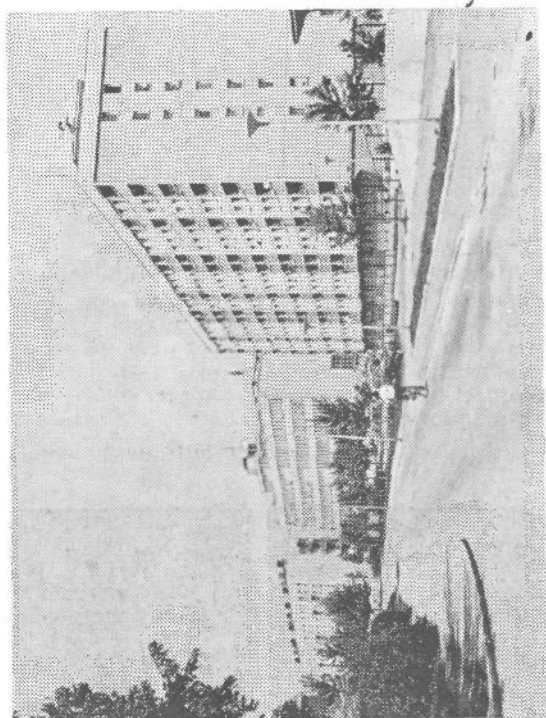
Kakšne spremembe so predvidene v ekonomskem sistemu?

Na tem področju so predvidene velike spremembe. Pojavljajo se kot odsev političnih sprememb. Kaj pravzaprav predvidevajo? Predvsem to, da zajema federacija iz gospodarstva samo toliko, kolikor potrebuje za skupne zadeve. Te zadeve so narodna obramba, zunanja politika in skupni trg. Nadalje za zvezno administracijo in za napajanje sklada za nerazvita območja in republike. Vse druge ekonomske funkcije federacije prehajajo na republike in od njih je odvisno, ali bo jugoslovanska skupnost imela v prihodnje kakšno večjo ekonomsko funkcijo.

Zvezni skladi bodo torej razformirani. S tem se bo zmanjšalo zajemanje federacije, ki je

(Nadaljevanje na 4. strani)

JAVNA TRIBUNA
glasilo SZDL občine Ljubljana-Šiška

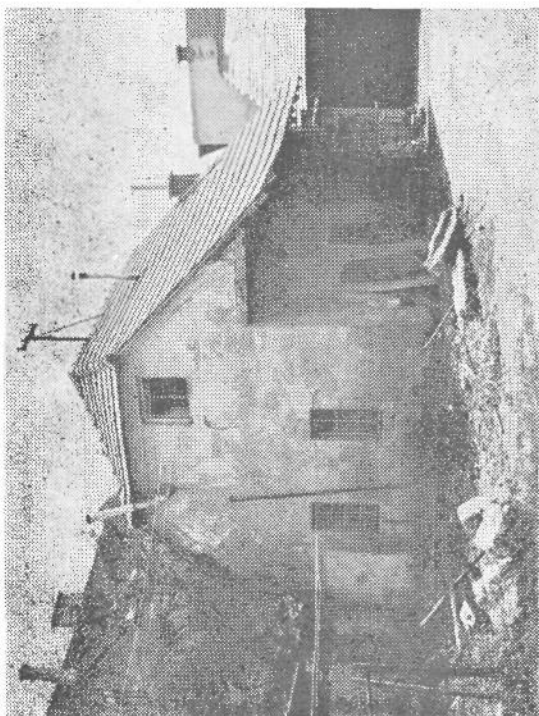
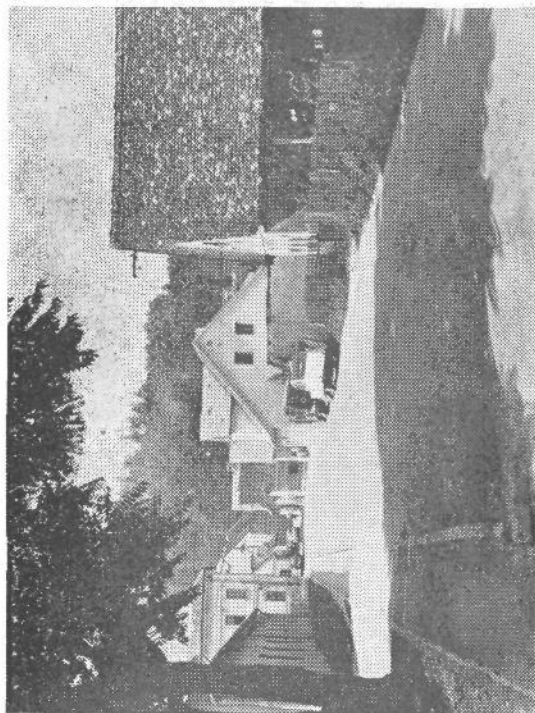
Ureja uredniški odbor

Glavni in odgovorni urednik
Bojan Štular

LJUBLJANA, DEC. 1970

Brezplačno

št. 82

5 vprašanj predsedniku občinske konference SZDL Marku Svetetu

ŠIROKA DEJAVNOST

ŠIROKA DEJAVNOST

PRVO VPRAŠANJE:

Kaj je značilno za vaše letošnje delo v SZDL?

PRVI ODGOVOR:

Za našo letošnjo dejavnost je značilno predvsem to, da smo si vse leto prizadevali, da organizacijsko in vsebinsko okrepimo ter usposobimo krajevne organizacije v smislu gesla, da so te organizacije dejanska osnova samoupravljanja, kakor je to predvideno tudi v dokumentu »SZDL danes«.

DRUGO VPRAŠANJE:

Kako je letos delala občinska konferenca?

DRUGI ODGOVOR:

V glavnem dobro. Mislim, da je njen uspeh predvsem v tem, da je razširila svoja telesa. Tako ima na primer 11 sekcij in komisij, v katerih sodeluje veliko aktivistov.

Prvo podvprašanje:

Ali delajo tako tudi krajevne organizacije?

Odgovor: Žal ne, četudi si prizadevamo doseči tako raven angažiranosti.

Drugo podvprašanje:

Kaj so sekcije in komisije obravnavale v tem letu?

Odgovor: Otroško varstvo, novi zakon o gospodarjenju z gozdovi, novi statut zdravstvenega zavarovanja kmetov, komunalno samoupravo in še nekatere druge tekoče probleme iz naše občine in mesta, ki mu pripadamo.

TRETJE VPRAŠANJE:

Kako sodelujete s komunisti?

TRETJI ODGOVOR:

Slabo, četudi pripravljamo skupno akcijo v zvezi s spremembami v političnem sistemu. Naše dosedanje sodelovanje je bilo uspešno samo v času volitev. To je velika pomanjkljivost tako naše organizacije kot organizacij ZK. Bolj bi morali usklajevati programe in akcije.

ČETRTO VPRAŠANJE:

Kako so letos delale krajevne organizacije SZDL?

ČETRTO ODGOVOR:

Menim, da je bilo njihovo delo precej dobro, lahko pa bi bilo še boljše. Vseeno, bile so aktivne. Zdaj na primer skupaj s krajevnimi skupnostmi obdelujejo statute teh skupnosti. Poleg tega jih čaka tudi naloga, da v bližnji prihodnosti pripravijo volilne konference. Na njih bodo govorili predvsem o krajevni samoupravi in stanovanjski politiki.

PETO VPRAŠANJE:

Kakšna je povezava med občani in njihovimi predstavniki v skupščinah?

PETI ODGOVOR:

Mislím, da smo dosegli na tem področju velik premik. Naš odbornik ali poslanec ni več tista pasivna oseba, ki se pojavlja samo na glasovalnih lističih. Ne, to je zdaj aktiven oblikovalec naše politike. Zveza med njim in volilci obstaja. Med nje prihaja z željo, da sliši njihovo

va mnenja ali da jim sporoči tisto, kar je slišal ali pri čemer je sodeloval v delu skupščine, v katero je bil izvoljen.

Reči moram, da so bili to zelo težavni koraki. To pa zato, ker so naše organizacije tako v mestu kot na vasi. Zato so tudi metode drugačne. Drugačno je tudi zanimanje. Toda posrečilo se nam je, da vsem našim organizacijam zagotovimo streho. To so družbeni centri ali zadružni domovi.

Hvala lepa, tovariš predsednik.

V. K.

NA PRELOMNICI NAŠEGA REVOLUCIONARNEGA RAZVOJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

doslej znašalo od 20 do 30 odstotkov narodnega dohodka. Sredstva bodo torej vrnjena gospodarstvu, ki jih bo koristno uporabilo za svojo razširjeno reprodukcijo. Tako bo tudi vpliv delovnega človeka večji. Bližja mu bo poraba dobrin, ki jih je sam ustvaril. Na to porabo bo lahko vplival. Vedel bo, kam gre vrednost, ki jo je ustvaril, z eno besedo, njegova volja in odgovornost se bosta v celoti pokazali v procesu združenega dela.

Kako pa je bilo doslej?

Doslej je bil vpliv delovnega človeka na porabo v federaciji malenkosten. Poraba denarja, ki se je nabiral v proračunu in skladih, je tekla tako rekoč brez njegove vednosti. Tako je federacija porabljala denar za investicije (Djerdap, proga Beograd-Bar), nadalje za financiranje izvoza opreme, za regresiranje turizma itd. Odslej vsega tega ne bo več.

Ali pomeni to nov družbenoekonomski sistem? Kar zadeva družbenoekonomski sistem, velja povedati, da s tem ne delamo novega. Splošno mnenje je, naj družbenoekonomski sistem niti ne bi bil skupen za vso državo, ampak je lahko specifičen glede na potrebe posameznih republik. To, kar je skupno, je skupni trg. Na takem trgu morajo svobodno krožiti blago, delovna sila, ljudje, svobodno se morajo oblikovati mednarodni trgovinski sporazumi itd. Z drugimi besedami: skupni trg naj prepreči področno in republiško zapiranje gospodarstva ter omogočiti svobodno kroženje in sodelovanje na vseh ravneh in v vseh smereh.

Kaj potem ostane na ravni federacije?

Ostanejo na primer carine, ostane globalno dogovarjanje o tem, kakšno zunanjetrgovinsko politiko bo vodila naša država, ostaja skupna monetarna politika, ostaja dogovarjanje o globalnem deviznem režimu itd.

Kaj pa je stabilizacija?

Stabilizacijski program je predvsem začasno sredstvo za odstranitev nekaterih posledic, ki so se pojavile v gospodarstvu. To so skok cen, povečana poraba, posebno splošna in investicijska, povečan uvoz, povečan primanjkljaj v zunanjetrgovinski bilanci itd. Vsa ta povečanja so negativno vplivala na tempo gospodarstva. Zato je veljalo najti sistem, ki bo to preprečil. To pa so zamrznjenje cen, omejitve porabe in uvoza itd.

Vsekakor so ti ukrepi samo začasni. Nekateri tokovi v našem gospodarstvu morajo spet spraviti v reformsko strugo. To je njihov poglavitni namen.

V. K.

SREČNO NOVO LETO ŽELIJO BORCI IN
BORČEVSKÉ ORGANIZACIJE ŠIŠKE

4 STRAN
ŠT. 82